

“СТРИЖІ СТІМКО СНУЮТЬ-СНОВИГАЮТЬ...”

Я захоплююся Миколою Григоровичем! Я по доброму заздрю йому. Я би навіть хотів бути на нього схожим...

Це правда. Адже, переконаний, немає в українській літературі жодного більш-менш відомого автора, про якого не сказав би свого слова Жулинський. І це неперервне розпросторення знань про наше письменство він розпочав давно – десятиліть три тому, у часи ще не дуже сприятливі для цього. Сплановане скрупульозне складання, так би мовити, великого мозаїчного панно творчих досягнень української літератури, де своє центральне місце посідають визнані класики, але й кожен внесок до скарбниці нашого письменства враховано. Мене найбільше вражало, як Жулинському вдавалося, багаторічно маючи обтяжливі адміністративні обов'язки, перебувати постійно у творчій формі, не втомитися й не збайдужіти від тиску щоденної рутини – по собі сьогодні знаю, як це складно. Для мене навіть виявилось неможливим...

Здається, для Миколи Жулинського немає не його тем, жанрів, напрямів, літературних шкіл. Для нього не існує нецікавих письменників, у кожному він уміє розгледіти чисте зерно таланту, виокреслити прикметні риси саме цього літератора. І зазвичай усе це – на широкому тлі літературного та суспільного життя. Я думаю, якби зібрати в одне видання всі літературні розвідки Миколи Жулинського, то ми би мали викінчену широкопанорамну історію українського письменства, принаймні двох останніх століть.

Але мало хто знайомий іще з однією гранню творчості нашого ювіляра. Я думаю, що Микола Григорович уже готує до друку книжку своїх віршів! Я один із небагатьох, хто має щастя перечитувати його поезії принаймні раз на рік. Ви ж знаєте, що справжню літературу треба перечитувати... І щоразу знаходити щось нове, що викликає свіжу хвилю захвату.

Спершу я завжди зачудовувався легкості, плинності появи його віршованих текстів. Слово “текстів” тут не випадкове. Адже ніяково сьогодні казати про його тексти як якісь там старомодні вірші чи поеми... Ні, Микола Жулинський – завжди на передньому краї нашого поступу в Європу. І хай ще там постмодерністи поступляться...

При другому читанні його поетичних текстів мене вже вражала добірна фонетична вибагливість білого вірша, яка амбівалентно алюзіювала наше минуле й майбутнє, наш застиглий політ у будучину... У крихкому плетиві образної-звукової тканини у великого майстра завжди наявний серйозний соціальний стрижень.

Наведу на підтвердження й ілюстрації (хоча наш ювіляр також сповідує принцип: “Не ілюстрація – відкриття!”) початок одного з таких текстів “Стриж[ень]”, на одному подиху видихнутого 16 липня 2000 р.:

Стрижі
стрімко
снують-сновигають,
сперечаються,
свавільно
сичать,
соковито
сьорбають
свіжі
струни...

Ну, як?! Отож бо! Але облишу цитування, бо не дістав на це згоди автора. Лишається нам чекати на вихід цієї непересічної книжки поетичних текстів. І тоді доведеться перекладати оте мозаїчне панно досягнень українського красного письменства в царині поезії, бо ієрархії цінностей зазнають змін. Але Жулинський і це втне! Бажаю йому, головне, міцного здоров'я, і тоді в нього із духовним стрижнем усе буде в порядку!

Михайло Слабошпицький

СТВОРИВ СЕБЕ САМ

Є люди, які просочуються у критику повільно й монотонно, як вода крізь пальці. Є ті, чий прихід помічено відразу. Такий був прихід Миколи Жулинського. Огляди і статті аспіранта Інституту літератури засвідчили: він – той індивід, який справді читає. Обсяг “проробленої” Жулинським лектури вражав. Там була не лише “обов’язкова програма” з українських авторів – був широкий контекст (він тоді один із небагатьох писав про Авіжюса й Ветемаа, Астаф’єва й Распутіна, Трифонова й Матевосяна, Чіладзе й Ібрагімбекова...), були розлогі цитації з естетики й соціології, був публіцистичний пафос. Одне слово, з усього відчувалося, що у критику прийшов автор не тільки амбітний, а й добре підготовлений, мобільний, напродив активний (очевидно, саме Жулинський був тоді рекордсменом за кількістю виступів і в усному жанрі – “круглі столи”, доповіді на творчих об’єднаннях, найрізноманітніші огляди – у цій стихії він почувався як риба у воді). У його особі українська критика здобула справді цінного представника.

Окрім усіх інших чеснот, у Жулинського була ще одна, надзвичайно важлива. Сьогодні це важко пояснити особливо молодим людям, які не пам’ятають чи не знають тогочасних умов стосунків літератури і влади. Література була під нещадним ідеологічним пресом. Будь-яке вільнодумство, незгода з лінією партії каралися